

Załącznik do
UCHWAŁY NR II/21/2024
RADY MIEJSKIEJ W ZŁOCIEŃCU
z dnia 29 maja 2024 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ZŁOCIENIEC NA LATA 2024 – 2026

**Miejsko - Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Złocieniu
ul. Plac 650 - lecia 1**

Maj 2024

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
PODSTAWA PRAWNA	4
DIAGNOZA SPOŁECZNA	5
ANALIZA SWOT	7
CELE PROGRAMU	11
REALIZACJA PROGRAMU	13
EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU	15
POSTANOWIENIA KOŃCOWE	16
MONITORING I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU	16
PODSUMOWANIE	17

WSTĘP

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podobnie jak poprzednie, jest też kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Złocieniec.

Celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmacnianie więzi ze środowiskiem.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną i naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Na osobach dorosłych ciąży obowiązek zapewnienia dzieciom właściwych warunków do opieki i harmonijnego rozwoju.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art.18 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką, a dziecko i rodzina wymagają wsparcia i szczególnej troski i ochrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Rodzina pomimo zmian, jakie zaszły w ciągu ostatnich dziesięcioleci nadal jest najlepszym środowiskiem, w którym powinien wychowywać się człowiek w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W rodzinach przeżywających trudności, tam gdzie występują dysfunkcje, widoczne są problemy rzutujące na harmonijny rozwój dziecka. Te problemy wiążą się z dezintegracją rodziny, a wśród powodów i czynników, które składają się na ten proces wymienić należy: brak stabilizacji zawodowej i materialnej, bezrobocie, niezaradność życiowa członków rodziny, brak perspektyw na przyszłość, niewydolność wychowawcza rodziców i zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, a także problem alkoholowy jednego lub obojga

rodziców, stosowanie przemocy, karalność sądowa, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych. Zazwyczaj te niekorzystne sytuacje w rodzinie występują jednocześnie.

Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji. Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi, ale też na zapewnieniu rodzinie dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Niniejszy Program zawiera propozycje pomocowe, które powinny wspierać rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej ról i funkcji. Ma na celu zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różne trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. Głównym założeniem niniejszego dokumentu jest wsparcie rodziny już na etapie rodzenia się problemów.

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023r., poz. 1426, 1429);
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r., poz. 901, 1693, 1938, 2760);
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021r., poz. 1249, 2023, 289);
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 2151 t.j.);
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz. 1939);
7. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2022r. poz.2140);

8. Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021 – 2025.

DIAGNOZA SPOŁECZNA

Na przestrzeni lat liczba mieszkańców Gminy Złocieniec wynosiła w 2021r. – 15.441 osób, w 2022 – 15.252 osób, a w 2023r. - 15.056 osób.

Na terenie gminy znajdują się instytucje takie jak: 2 żłobki, 4 przedszkola, 3 szkoły podstawowe, 1 szkoła ponadpodstawowa, 1 szkoła specjalna z oddziałem przedszkolnym, ośrodek kultury, 2 biblioteki, 2 ośrodki zdrowia, urząd gminy, ośrodek pomocy społecznej, komisariat policji, urząd pracy.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało analizą danych osób i rodzin korzystających ze świadczeń oraz z innych form wsparcia realizowanych przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu.

Na koniec 2023r. liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych pomocy społecznej wyniosła 709 rodzin i 1238 osób w tych rodzinach. Liczba rodzin otrzymujących świadczenie rodzinne wyniosła 326 rodzin i 706 osób w tych rodzinach, dodatkowo z tej formy wsparcia skorzystało 8 rodzin, w tym 13 osób z Ukrainy. Liczba rodzin otrzymujących świadczenie z funduszu alimentacyjnego wyniosła 125 rodzin, w tym 201 osób.

Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Drawsku Pomorskim wynika, że na dzień 31.12.2023r. zarejestrowanych jako bezrobotnych było 583 osoby, w tym 295 kobiet i 288 mężczyzn, z prawem do zasiłku dla bezrobotnych było 108 osób.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Złocieniu w 2023 roku było zatrudnionych 2 asystentów rodziny, którzy w ciągu roku obejmowali swym wsparciem łącznie 38 rodzin.

Kiedy dochodzi do sytuacji, w której rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub władza ta została ograniczona, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem pieczy zastępczej i umieszczeniu dziecka poza rodziną biologiczną. Z danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim ustalono, że 51 dzieci z terenu Gminy Złocieniec (stan na 31.12.2023r.) przebywa w pieczy zastępczej, w tym:

- a) w rodzinach zastępczych spokrewnionych 22 dzieci,

- b) w rodzinie zastępczej niespokrewnionej 23 dzieci,
- c) w placówce opiekuńczo-wychowawczej 6 dzieci.

Rodziny przeżywające trudności w obszarach opiekuńczo – wychowawczych, niezaradne życiowo to przede wszystkim klienci pomocy społecznej. Analizując powody niezaradności, trudno tego nie łączyć ze zjawiskiem bezrobocia, przemocy domowej, problemami w wypełnianiu ról społecznych.

Na przestrzeni lat można zauważyć zwiększającą się liczbę dzieci trafiających do pieczy zastępczej. W związku z tym można zakładać, że w latach 2024-2026 będzie przypuszczalnie około 40 rodzin biologicznych, które będą potrzebowały wsparcia asystenta, a zgodnie z art.15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15.

W związku z tym pojawi się potrzeba zatrudnienia trzeciego asystenta rodziny, dzięki czemu można będzie objąć jego wsparciem większą liczbę rodzin biologicznych.

Powody korzystania ze świadczeń pomocy społecznej

Powód trudnej sytuacji materialnej	2023 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	434	1010
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	35	54
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności	39	201
Bezrobocie	332	868
Niepełnosprawność	77	126
Długotrwała choroba	262	500
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa	48	207

domowego			
w tym:	rodziny niepełne	37	138
	rodziny wielodzietne	11	69
Alkoholizm		43	69
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		14	20
Zdarzenia losowe		4	4
Sytuacja kryzysowa		1	1

Rozwiązywanie problemów społecznych w gminie Złocieniec to zadania, którymi zajmuje się Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocięncu. Działania pracowników socjalnych i asystentów rodzin mają charakter interdyscyplinarny i powiązane są we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim, Sądem Rejonowym w Drawsku Pomorskim, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocięncu i działającym przy komisji Punktem Konsultacyjno - Interwencyjnym, Komisariatem Policji w Złocięncu, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi itp.

ANALIZA SWOT

W konstruowaniu niniejszego Programu zastosowano analizę SWOT, która przedstawia diagnozę systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w Gminie Złocieniec. Pozwala zidentyfikować jego mocne i słabe strony oraz określić płynące z otoczenia szanse i zagrożenia umożliwiające lub hamujące planowane działania.

S <i>zasoby wewnętrzne – silne strony</i>	W <i>ograniczenia wewnętrzne – słabe strony</i>
<ul style="list-style-type: none"> funkcjonujące w Gminie instytucje z obszaru polityki społecznej: Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Dzienny Dom Samopomocy, Centrum Integracji Społecznej, Hostel dla bezdomnych; 	<ul style="list-style-type: none"> ograniczone zasoby lokalowe w Gminie; ograniczona ilość mieszkań komunalnych; ograniczona ilość mieszkań socjalnych; brak specjalistycznego wsparcia zdrowia psychicznego dla dzieci; brak rodzin wspierających; brak placówki wsparcia dziennego;

- funkcjonujące w Gminie stowarzyszenia;
- praca instytucji zgodna ze strategiami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi;
- infrastruktura oświatowa (2 żłobki, 4 przedszkola, 3 szkoły podstawowe, 1 szkoła średnia);
- zintegrowany system przeciwdziałania przemocy w Gminie: Zespół Interdyscyplinarny;
- programy edukacyjne w szkołach;
- świetlice środowiskowe w sołectwach;
- współpraca z samorządem gminnym;
- doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników MGOPS odpowiedzialnych za wsparcie rodziny;
- znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników MGOPS;
- szkolenia kadry MGOPS;
- zatrudnianie asystentów rodziny pozwalające na poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę;
- działalność na rzecz rodzin instytucji oraz placówek oświatowych;
- otwartość na współpracę;
- realizacja programów profilaktycznych;
- wzrost efektywności w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”;
- realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”;
- realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Złocieniec na lata 2021-2025;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Złocieniec na lata 2021-2025;
- Strategia Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2015-2025;
- Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla gminy Złocieniec na lata 2024-2027;
- liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone na terenie placówek oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Złocieniec;
- obecność zjawiska wyuczonej dziedzicznej bezradności rodzin korzystających z pomocy społecznej;
- duża ilość rodzin wieloproblemowych;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu;
- brak dostępu bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego;
- brak terapeuty i psychologa do pracy na linii rodzina – pracownik socjalny – asystent rodziny;
- brak programu Korekcyjno -Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w gminie Złocieniec;
- brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny;
- brak lokalnych organizacji pozarządowych działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- brak działań profilaktycznych skierowanych do osób podejrzanych o stosowanie przemocy;
- brak lokalu chronionego;
- niewystarczająca oferta dla rodziców dzieci niepełnosprawnych;
- dość wysoki poziom bezrobocia rejestrowanego;
- niewystarczająca liczba oddziaływań profilaktycznych skierowanych do osób dorosłych;

<p style="text-align: center;">O</p> <p style="text-align: center;">zasoby zewnętrzne -szanse</p>	<p style="text-align: center;">T</p> <p style="text-align: center;">ograniczenia zewnętrzne - zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ogólnopolska Karta Dużej Rodziny; • współpraca z placówkami powiatowymi: PCPR, placówki opiekuńczo wychowawcze, sąd - kuratorzy, Komisariat Policji; • wzrost świadomości jakie znaczenie i jaką wartość niesie ze sobą rodzina; • wzrost świadomości dotyczący wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodziców; • wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia; • możliwość pozyskania środków zewnętrznych; • możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi; • zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia; • dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami sektora publicznego, organizacjami społecznymi; • aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych; • niwelowanie problemu przemocy w rodzinie; • wzrost kompetencji wśród rodzin z trudnościami rodzicielskimi; • aktywizacja zawodowa osób zagrożonych marginalizacją społeczną; • wsparcie dla instytucji asystenta rodziny i pracowników socjalnych; • dostępność środków unijnych; • rozwój oferty społeczno – kulturowej skierowanej do dzieci i młodzieży; • możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników socjalnych i asystentów rodziny; • dofinansowanie dla świetlic środowiskowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • niespójne i ciągle zmieniające się przepisy prawa; • obecność zjawisk takich jak: atomizacja rodziny, osłabienie więzi rodzinnych, hermetyzacja rodziny, mechanizm odpowiedzialności zbiorowej, przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie i edukację dzieci na Państwo i instytucje; • brak wsparcia opiekuńczo - wychowawczego dla rodziców; • mniejsze szanse rozwojowe dziecka; • wzrost kosztów utrzymania rodziny; • wypalenie zawodowe pracowników; • niski prestiż zawodu; • niskie płace; • stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia dziennego dotyczące MGOPS, jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego; • zrzucenie na MGOPS odpowiedzialności za pojawiające się na terenie gminy niepokojące i patologiczne dysfunkcje osób i rodzin; • zagrażające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież; • ograniczenie środków (np. publicznych i unijnych) na realizację działań pomocy społecznej, przy jednoczesnym wzroście zadań oraz niewielkim wzroście zatrudnienia; • brak aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych; • niski poziom zainteresowania lokalnej społeczności oddziaływaniami profilaktycznymi;

Asystent rodziny

Asystent rodziny ma na celu motywowanie oraz wspieranie rodziców w prowadzonych przez nich działaniach z zakresu wychowawczego oraz opiekuńczego,

jest również podmiotem pomocnym w kontekście kreowania umiejętności posiadanych przez członków rodziny w zakresie rozwiązywania przez nich problemów oraz pokonywania trudności. Asystent również analizuje postępy, jakie zachodzą w rodzinie oraz ocenia skuteczność wykonywania planu.

Głównym oraz podstawowym celem asystenta rodziny jest dążenie w swojej pracy do tego, by dana rodzina charakteryzowała się osiągnięciem właściwej stabilności życiowej, a także możliwości wzięcia odpowiedzialności za swoje życie. Elementarne zadanie asystenta rodziny to pedagogizacja rodziców, podejmowanie działań mających na celu wspieranie rodzin w wypełnianiu funkcji wychowawczych, socjalizacyjnych, opiekuńczych.

Asystent rodziny wykonuje również zadania bardziej szczegółowe, do których zaliczyć można między innymi:

- diagnozowanie problemów;
- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów w rodzinie: wychowawczych, psychologicznych, społecznych, socjalnych czy zawodowych;
- dążenie do poprawy warunków życia rodzin;
- kreowanie warunków umożliwiających wzrost umiejętności opiekuńczych oraz wychowawczych w rodzinie;
- zachęcanie rodzin do możliwości korzystania także z innych form pomocy;
- pomoc w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych rodziny;
- motywowanie i wspieranie członków rodziny w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych;
- propagowanie aktywizacji zawodowej w rodzinach;
- wspieranie w działaniach z zakresu zdobywania wykształcenia;
- motywowanie do wzrostu umiejętności o charakterze społeczno – socjalnym;
- towarzyszenie rodzinom o charakterze dysfunkcyjnym;
- dążenie do wzmacniania więzi w rodzinach;
- utrzymywanie stałych relacji z rodzinami;
- prowadzenie konsultacji o charakterze indywidualnym;
- podejmowanie interwencji;
- motywowanie do działań;
- podejmowanie współpracy z innymi podmiotami pomocniczymi oraz wspierającymi;

- dążenie do integracji rodziny ze środowiskiem;
- sporządzanie planu pomocy;
- prowadzenie właściwej dokumentacji;
- sporządzanie opinii dotyczących rodziny;
- monitorowanie postępów.

CELE PROGRAMU

Cel główny

Celem głównym Programu jest rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w Gminie Złocieniec sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- 1) zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego;
- 2) prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych;
- 3) promowanie prawidłowego modelu rodziny;
- 4) podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin, wsparcie rodzin dysfunkcyjnych;
- 5) zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży.

Koordynator oraz realizatorzy programu

Koordynatorem programu jest kierownik Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złocińcu. Realizatorem programu jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocińcu współpracujący z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Drawsku Pomorskim;
- Placówką Opiekuńczo – Wychowawczą w Drawsku Pomorskim;
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Drawsku Pomorskim;
- Centrum Zdrowia Psychicznego w Drawsku Pomorskim;
- pracownikami placówek oświatowych;
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Złocińcu;
- Punktem Konsultacyjno – Informacyjnym w Złocińcu;
- Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym;

- Sądem Rejonowym w Drawsku Pomorskim (kuratorami zawodowymi i społecznymi);
- Komisariatem Policji w Złocięncu (dzielnicowi);
- Centrum Integracji Społecznej w Złocięncu;
- przedstawicielami służby zdrowia;
- Złocienieckim Ośrodkiem Kultury;
- innymi instytucjami i podmiotami publicznymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Przy realizacji działań podmioty i partnerzy powinni kierować się ideą wsparcia rodzin w przewyżnianiu trudnych sytuacji, w pokonywaniu barier i trudności w wypełnianiu zadań opiekuńczo – wychowawczych. Dobro rodziny i dziecka ma stanowić najważniejszy cel w przywróceniu zdolności do wypełniania funkcji rodzicielskich. Podejmowane działania powinny uwzględniać zrozumienie dla indywidualnych potrzeb dziecka, jego postrzegania otaczającego świata, ufności i wiary w dorosłych.

Odbiorcy programu:

- Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- Rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem;
- Rodziny dotknięte przemocą;
- Rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności;
- Dzieci i młodzież, która pozbawiona jest właściwej opieki, pomocy i wsparcia ze strony otoczenia, rodziny, najbliższych, zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- Instytucje działające na rzecz rodzin, dziecka oraz ich otoczenia.

REALIZACJA PROGRAMU

Cel 1	Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego	Termin realizacji
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą MGOPS; 2. Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności; 3. Zapewnienie posiłków w stołówkach szkolnych i przedszkolach; 4. Skierowanie i finansowanie pobytu rodzin w ośrodkach wsparcia czy schroniskach; 5. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji poprzez szkolenia; 	Lata 2024 - 2026
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin objętych pomocą; ➤ Liczba dzieci korzystających z posiłków; ➤ Liczba szkoleń; ➤ Liczba rodzin skierowanych do placówek; 	
Realizatorzy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu, ➤ placówki oświatowe, ➤ inne instytucje 	

Cel 2	Prowadzenie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych	Termin realizacji
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnictwo specjalistyczne, porady, 2. Udział w programach, współpraca w ramach inicjatyw mających na celu wsparcie rodzin; 3. Utworzenie placówki wsparcia dziennego; 	Lata 2024 - 2026
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin objętych działaniami; ➤ Liczba szkoleń, porad, programów; ➤ Liczba placówek wsparcia dziennego oraz liczba dzieci uczęszczających do placówki; 	
Realizatorzy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu, ➤ Gmina Złocieniec; ➤ placówki oświatowe, ➤ Poradnia psychologiczno – Pedagogiczna, ➤ Centrum Zdrowia Psychicznego, ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ➤ Komisariat policji, ➤ Straż Miejska, ➤ inne instytucje 	

Cel 3	Promowanie prawidłowego modelu rodziny	Termin realizacji
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Modelowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, uświadamianie w zakresie funkcji poszczególnych członków rodziny; 2. Wspieranie działań sprzyjających kształtowaniu u dzieci i młodzieży postaw tolerancji i akceptacji; 3. Motywowanie członków rodzin do podjęcia terapii w zakresie uzależnień; 	Lata 2024 - 2026
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba działań; ➤ Liczba osób korzystających z porad; ➤ Liczba programów 	
Realizatorzy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu, 	

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ placówki oświatowe, ➤ Poradnia psychologiczno – Pedagogiczna, ➤ Centrum Zdrowia Psychicznego, ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ➤ Komisariat policji, ➤ Straż Miejska 	
--	---	--

Cel 4	Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin, wsparcie rodzin dysfunkcyjnych	Termin realizacji
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych; 2. Zapewnienie wsparcia rodziny zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; 3. Pozyskiwanie i tworzenie warunków do funkcjonowania rodzin wspierających; 4. Pomoc rodzinie na podstawie rozpoznanych potrzeb; 5. Monitoring rodzin po zakończeniu pracy przez asystenta rodziny; 6. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą; 7. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami; 	Lata 2024 - 2026
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; ➤ Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”; ➤ Liczba rodzin wspierających; ➤ Liczba rodzin objętych pomocą pracownika socjalnego; ➤ Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora; ➤ Liczba rodzin objętych procedurą NK; ➤ Liczba rodzin objętych wsparciem GKRPA; 	
Realizatorzy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieńcu, ➤ placówki oświatowe, ➤ Sąd Rejonowy w Drawsku Pomorskim - kuratorzy, ➤ Poradnia psychologiczno – Pedagogiczna, ➤ Centrum Zdrowia Psychicznego, ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ➤ Zespół Interdyscyplinarny, ➤ służba zdrowia, ➤ Komisariat Policji, ➤ Straż Miejska, 	

Cel 5	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży	Termin realizacji
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie dziecku pobytu w rodzinie zastępczej lub Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w przypadku konieczności umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną, 2. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej; 3. Organizacja wypoczynku, czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych; 4. Tworzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, opieki 	Lata 2024 - 2026

	światlicowej; 5. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dziecka
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych; ➤ Liczba dzieci korzystających z wypoczynku, ➤ Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych, oferta programowa, ➤ Liczba monitorowanych środowisk,
Realizatorzy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu, ➤ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, ➤ Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza, ➤ placówki oświatowe, ➤ Złocieniecki Ośrodek Kultury, ➤ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, ➤ służba zdrowia, ➤ inne instytucje,

EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Złocieniec na lata 2024 - 2026 ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być:

- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności zagrożonych marginalizacją,
- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa rodziny, więzi rodzinnych,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- Zwiększenie dostępności rodzin do poradnictwa specjalistycznego, zwiększenie świadomości korzyści płynących ze wsparcia specjalistów,
- Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- Ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego,
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka,
- Wykorzystanie istniejących zasobów instytucji działających na rzecz poprawy funkcjonowania dzieci i rodziny,
- Wzrost kompetencji rodzin, poprawa w wypełnianiu ról społecznych.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Źródłem finansowania Programu są:

- budżet państwa, dotacje celowe i dofinansowania zadań własnych;
- budżet gminy Złocieniec;
- inne źródła finansowania.

Szczegółowe źródła finansowania zadań w zakresie programu określa uchwała Rady Gminy w Złocińcu na dany rok budżetowy.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed jego umieszczeniem ponosi koszty opieki i wychowania w pieczy w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku jego pobytu w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – od trzeciego roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;

Zgodnie z art. 197 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej, przy czym wysokość dotacji nie może przekroczyć 50 % wydatków przeznaczonych na realizację zadania. W przypadku środków pochodzących z programów rządowych wysokość dotacji nie może przekroczyć 70 % wydatków na realizację zadania.

MONITORING I KONTROLA REALIZACJI PROGRAMU

Monitoring działań będzie polegał na gromadzeniu danych i informacji na temat zrealizowanych zadań w ramach niniejszego programu, czasu realizacji, źródła finansowania jak też przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań.

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku, wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Zgodnie z art.187 ust.3 wyżej wspomnianej ustawy sporządzane jest sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny i przekazywane wojewodzie w wersji elektronicznej do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku, do dnia 31 lipca danego roku za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku.

PODSUMOWANIE

Każda rodzina codziennie boryka się z problemami, które trzeba pokonać. Są rodziny, które potrafią sprostać obowiązkom i pomyślnie rozwiązać własne problemy, ale są też takie, które nie potrafią w pełni wypełniać swych funkcji oraz rozwiązywać pojawiające się sytuacje kryzysowe.

Trudne warunki materialne, nie rozwiązane problemy, niedostatek w spełnianej przez rodzinę funkcji opiekuńczej, niewydolność wychowawcza, rozpad rodziny, zrywanie więzi rodzinnych i zanikanie poczucia odpowiedzialności, ograniczenia w zaspokajaniu wielu potrzeb, narastanie sytuacji konfliktowych to źródła wielu zjawisk negatywnych, które wymagają interwencji z zewnątrz. Dużą rolę odgrywa tu współpraca asystenta rodziny z konkretną rodziną, który głównie jest po to aby nie dopuścić do oddzielenia dziecka od rodziny, a jeśli już do tego dojdzie, zadaniem asystenta jest zadbać, aby dziecko jak najszybciej wróciło do rodziny biologicznej. Oczywiście wszystko zależy od współpracy z rodziną, od tego, czy rodzice chcą współpracować, czy im zależy i czy są gotowi do koniecznych zmian.

Najtrudniejsze są początki, trzeba przekonać rodzinę, że jesteśmy po ich stronie, że chcemy pomóc, a nie wtrącać się w ich sprawy i pouczać. Do tego koniecznie jest zaufanie, jego zbudowanie to dość długi proces, potrzeba na niego czasu, cierpliwości i godnego postępowania. Przez ten czas długo rozmawiamy z podopiecznymi, przyglądamy się sytuacji w domu, jak funkcjonują członkowie rodziny, jakie są między nimi relacje, jak traktowane są dzieci. Próbujemy odnaleźć źródło problemu, odkryć przyczynę nieprawidłowego funkcjonowania. Kiedy mamy już obraz sytuacji i dysponujemy pewnym zasobem wiedzy o rodzinie i jej członkach, opracowujemy szczegółowy plan, którego realizacja ma przywrócić stabilizację życiową umożliwiającą

wychowywanie potomstwa. Czasem rodziny potrzebują treningu budżetowego, bo mają problem z właściwym zagospodarowaniem środków finansowych, jakie posiadają. Bywa też tak, że uczymy podstawowych rzeczy, takich jak opieka nad niemowlakiem, dbanie o higienę osobistą, dbanie o czystość i porządek w mieszkaniu, odrabianie z dzieckiem zadań domowych. Pomagamy także w rozwiązywaniu problemów, które wiążą się z uzyskaniem pomocy od różnych urzędów czy instytucji. Pomagamy pisać wnioski, prośby, tworzyć urzędowe pisma, podpowiadamy gdzie i do kogo zwrócić się o pomoc. Proces wyprowadzania rodziny na prostą może trwać do trzech lat, w wielkiej mierze zależy od chęci i zaangażowania rodziny. Zadaniem asystentów jest zmotywowanie rodziny do wprowadzenia w swoje życie zmian, które poprawią ogólną sytuację rodziny. Czasem jest to podjęcie pracy, czasem leczenie nałogu lub współuzależnienia, czasem podjęcie życiowych decyzji dotyczących odizolowania się od członka rodziny będącego sprawcą przemocy, a czasem po prostu wprowadzenie do życia rodziny ładu, porządku, nabycie umiejętności słuchania siebie nawzajem i budowania głębszych relacji. Asystent rodziny rozmawia, słucha, pomaga w każdy możliwy dla siebie sposób. Trochę prowadzi za rękę, kiedy trzeba i na pewno pokazuje światełko w tunelu, w jakim zagubiła się rodzina. Jest po to, aby pomóc.

Współczesnej rodzinie potrzebna jest pomoc wielostronna, dlatego należy angażować możliwe siły i środki społeczne. Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. Zadaniem wszystkich instytucji działających w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, które doświadczają przemocy ze strony rodziców, zaniedbania. Cel ten można osiągnąć poprzez wspólne, jednolite zasady postępowania służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny. Aby osiągnąć zamierzone efekty konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie oraz może zaowocować poprawą sytuacji bytowej małoletnich, a także wzrostem świadomości rodziców w aspekcie troski o dzieci.

Kierownik
Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Złocięncu
Grażyna Buczek

Opracowała: Anna Kubacka
Magdalena Tyma